

muhos®

**Oulujoen koulun
toimintakertomus
vuodelta 2024**

OULUJOEN KOULUN TOIMINTAKERTOMUS VUODELTA 2024

YLEISKATSAUS

Perusopetuslain 4§:n mukaan kunta on velvollinen järjestämään sen alueella asuville oppivelvollisuusikäisille perusopetusta sekä oppivelvollisuuden alkamista edeltävänä vuonna esiopetusta. Muhoksen kunta on jo 19 vuoden ajan järjestänyt opetusta Muhokselle sijoitetuille lapsille ja nuorille Oulujoen perhekodin tiloissa toimivassa Oulujoen koulussa. Opetus Oulujoen koululla on pitkälti tehostetun- ja erityisen tuen antamista, jota antavat erityisluokanopettajat tai laaja-alaiset erityisopettajat. Lukuvuoden 2023–24 alussa Oulujoen koululla oli kaksi opetusryhmää ja kymmenen oppilasta. Lukuvuoden 2024–25 alussa Oulujoen koululla oli kaksi opetusryhmää ja kahdeksan oppilasta.

Tyypillisesti Oulujoen koulun oppilasmäärä vaihtelee lukuvuoden aikana. Lähes kaikille koulun oppilaille tehdään päätös vuosiluokkiin sitomattomasta opetuksesta. Päätös tehdään tilanteessa, jossa oppilaan tietyn vuosiluokan oppimäärän suorittaminen on vaarassa jäädä kesken. Päätöksen seurauksena oppilas ei jää edellä mainitussa tilanteessa luokalle vaan hänet siirretään seuraavalle vuosiluokalle ja hän jatkaa kesken jääneitä opintojaan seuraavana lukuvuonna. Usein taustasyynä aiempaan opintojen hitaaseen etenemiseen on se, että perhekodille sijoittamisen taustalla on usein muiden syiden lisäksi oppilaan runsaat poissaolot koulusta.

Osalla Oulujoen perhekodille sijoitetuista oppilaista perusopetuksen päättötodistuksen saaminen edellyttää opiskelua vielä jonkin aikaa yhdeksännen vuosiluokan jälkeen, jolloin opiskelu jatkuu vielä seuraavana lukuvuonna ja päättötodistus annetaan heille opintojen valmistuessa kesken lukuvuotta. Perhekodin ryhmiin siirtyy uusia oppilaita pitkin lukuvuotta. Oppilaiden vaihtuvuus lisää puolestaan opetustyön haasteita, kun opetusryhmän ryhmäytyminen ei oikeastaan ole koko lukuvuona valmis. Mikäli oppilas ei saa perusopetuksen opintoja valmiiksi sinä vuonna, jolloin hän täyttää 17-vuotta, niin hän voi suorittaa perusopetuksen opinnot loppuun Oulussa aikuisten perusopetuksessa.

Pidemmän aikavälin tarkastelussa voidaan havaita, että perhekodille sijoitettujen nuorten taustat ovat muuttuneet vuosi vuodelta haastavimmiksi ja edellä mainittu näkyy myös koulutyössä. Oppilaiden aiempi opiskelutausta ennen sijoitusta perhekodille näyttää käyneen yhä ohuemmaksi. Arjen tilanteet koulussa ovat osoittaneet, että tällä hetkellä tarvitaan aiempaa enemmän erilaisia yksilöllisiä ratkaisuja käytännön koulutyötä toteutettaessa. Väkivallan uhka ja päihteiden käyttöön liittyvät haasteet ovat tuoneet mukanaan entistä suurempaa epävakautta turvallisen koulutyön järjestämiseen perhekodille sijoitetuissa ryhmissä.

Lisähaaste koulun toiminnalle muodostuu valinnaisaineiden toteuttamisesta perhekodin tiloissa. Perhekodin opetustilat vastaavat ns. perusluokkia, joten useimpien valinnaisaineiden toteuttaminen on vaikeaa tai lähes mahdotonta. Parhaiten valinnaisaineista pystytään toteuttamaan kotitalous ja kuvataiteiden opinnot. Em. rajoittaa kohtalaisen paljon oppilaan valinnanvapautta. Kuluvana lukuvuonna oppilaiden käyminen Muhoksen yläkoulun valinnaisaineissa on kuitenkin ollut kasvamaan päin, mikä voidaan nähdä myönteisenä ilmiönä.

Koulun perustamisen yhteydessä 26.6.2012 päätettiin, että Oulujoen koulun hallinnosta vastaava henkilö on Muhoksen yläkoulun rehtori. Hänen apunaan toimii Oulujoen koulun opettajien keskuudesta nimetty vararehtori. Oulujoen koulun vararehtorina toimi lukuvuosina 2023–24 ja

2024–25 erityisluokanopettaja Tero Kylén. Koulu toimii vuosiluokkien 0-9 kouluna, joten tämä mahdollistaa myös alaluokkien oppilaiden sijoittamisen kouluun. Aika ajoin koululla on myös ollut perusopetuksen alaluokkien oppilaita. Käytäntö on osoittanut, että pääsääntöisesti oppilaat ovat kuitenkin perusopetuksen vuosiluokilta 7–9. Perusopetuksen vuosiluokkien 0–6 oppilaiden sijoittamien samaan opetusryhmään huomattavasti vanhempien oppilaiden kanssa ei ole nuorempien oppilaiden edun mukaista. Käytännön ratkaisuna nuoremmat oppilaat onkin sijoitettu pääsoin Nuorten Ystävien kouluun ikäistensä kanssa samoihin opetusryhmiin.

TOIMINNALLINEN TULOS

Oulujoen koululla on oma kustannuspaikka ja sille laaditaan vuosittain oma talousarvio. Oulujoen koulun toimintaa voidaan pitää tuloksellisena, sillä se on mahdollistanut monen syrjäytymisvaarassa olevan, pääosin pääkaupunkiseudulta kotoisin olevan oppilaan keskeneräisten peruskouluopintojen suorittamisen loppuun ja jatko-opintokelpoisuuden saavuttamisen. Perusopetuksen päättötodistus antaa oppilaille paremmat mahdollisuudet jatko-opintoihin ja työelämään ja ehkäisee syrjäytymistä. Muhoksen kunta tarjoaa nuorille hyvät eväät jatkoa varten. Opetuksen onnistumisen merkittävänä ansiona voidaan pitää Oulujoen koulun pieniä opetusryhmiä ja joustavaa, asiansa osaavaa henkilökuntaa.

Oulujoen koulun kasvat- ja opetustoiminnan painotuksiksi on kirjattu seuraavat asiat:

- positiivisen asenteen ja opiskeluun motivoitumisen kehittäminen
- opiskelutaitojen ja oma-aloitteisuuden kehittäminen
- tekemällä oppiminen
- opiskelu autenttisessa ympäristössä
- tutustuminen erilaisiin ammatteihin ja jatko-opiskelupaikkoihin sekä toisen asteen opintoihin siirtyminen
- vastuun ottaminen omasta elämästä
- elämänhallintataitojen kehittäminen
- oppilaan todellisia kykyjä ja taitoja vastaavan päättötodistuksen saaminen
- syrjäytymisen ehkäisy
- itsetunnon vahvistaminen onnistumisen kautta
- varhainen ongelmiin puuttuminen
- moniammatillinen yhteistyö, sosiaalitoimen, nuorisotoimen ja terveydenhuollon sekä muiden kanssa

Oulujoen koululla on toiminut kuukausittain kokoontuva oppilashuoltoryhmä. Ryhmään ovat kuuluneet Muhoksen yläkoulun rehtori, Oulujoen koulun opettajat, koulukuraattori ja Oulujoen perhekodin edustajat sekä nivelvaiheen oppilaanohjaaja.

TALOUDELLINEN TULOS

Oulujoen koulun toimintakulujen toteumaprosentti oli 113, mikä merkitsi n. 24.000 euron ylitystä talousarvioon verrattuna. Vastaavasti Oulujoen koulun toimintatuotoksi oli arvioitu vuoden 2024 talousarvion yhteydessä 120.000 euroa ja toteuma oli vuoden lopussa n. 111.000 euroa (93 %). Lopullinen toteuma ylitti talousarviossa ennakoitua n. 33.000 eurolla toteumaprosentin ollessa 149 % ennakoitusta. Ylitys on selitettävissä pääosin vuosittaisella oppilasmäärän vaihtelulla, muodollisesti pätevän opettajan palkkaamisella ja henkilökunnan pitkillä sairauspoissaoloilla kevätlukukaudella 2024.

Kokonaisuudessa Oulujoen koulun talouden toteuma oli n. 33.00 euroa alijäämäinen. Vuosittainen vaihtelu toteumassa on arkea Oulujoen toteumassa. On hyvä muistaa, että Oulujoen koulun tulot rakentuvat edellisen vuoden toteuman perusteella (tässä tapauksessa vuosi 2023) lisättynä indeksikorotuksella. Pienessä oppilasmäärässä yhdenkin oppilaan muutos voi vaikuttaa kohtalaisen paljon laskutettavaan summaan. Pitkällä aikavälillä erojen toteumissa pitäisi tasaantua. Esim. vuoden 2022 tulos oli 46.00 euroa ylijäämäinen.

Henkilöstökulujen käyttöprosentti oli 117 % eli henkilöstökulut ylittyivät n. 27.000 eurolla. Suurin selittävä tekijä henkilöstökulujen ylittymiseen oli pitkissä sairauspoissaoloissa. Lisäksi henkilöstökuluja nosti se seikka, että koululle onnistuttiin palkkaamaan muodollisesti pätevä erityisluokanopettaja syksystä 2024 alkaen. Palvelujen ostojen käyttöprosentti oli 103 % eli ne ylittyivät n. 300 eurolla. Aineissa, tarvikkeissa ja tavaroissa käyttöprosentti oli n. 51 %, mikä tarkoitti n. 4.200 euron alitusta talousarvioon 2024 verrattuna. Todettakoon, että ostot jäivät erittäin maltillisiksi talousarvioon nähden.

On hyvä muistaa, että tyypillistä Oulujoen koulun taloudelle on ollut voimakas vaihtelu vuosittain. Pitkällä juoksulla koulun vakaa talous on kuitenkin turvattu Muhoksen kunnan saamalla kotikuntakorvauksilla ja perhekodille nuoria sijoittaville kunnille tehtävällä kustannuksiin perustuvalla laskutuksella.

YHTEISTYÖ KODIN JA MUIDEN SIDOSRYHMIEN KANSSA

Oulujoen koulussa tehtiin tiivistä yhteistyötä Oulujoen perhekodin ja koulun kanssa. Kaikille oppilaille laadittiin HOJKS tai oppimissuunnitelmat yhdessä koulun, oppilaan ja huoltajan/perhekodin kesken. Oulujoen koulun henkilökunta oli tiiviissä yhteydessä oppilaiden omaohjaajien kanssa ja myös huoltajien kanssa tarvittaessa (pääosin yhteydenpidon oppilaiden omiin vanhempiin hoitivat perhekodin työntekijät). Lisäksi pidettiin säännölliset palaverit koulun, oppilaan ja lähettävän kunnan sosiaalitoimen kanssa. Yhteydenpitoa lähettävän kunnan sosiaalityöhön on tehostettu edelleen vuoden 2024 aikana.

Yhteistyötä Muhoksen yläkoulun kanssa tehtiin mm. valinnaisainetarjonnan osalta. Edellisen lukuvuoden tapaan Lukuvuonna 2024–25 Oulujoen koulun oppilaanohjajana toimi nivelvaiheen oppilaanohjaaja. Hän kävi viikoittain koululla antamassa ohjausta oppilaille. Järjestely on parantanut huomattavasti Oulujoen koulun oppilaanohjausta ja siten tehostanut syrjäytymisen ehkäisyä.

Oulujoen koulun oppilaille oli mahdollisuus käydä valinnaisaineita Muhoksen yläkoulussa samoissa ryhmissä toisten oppilaiden kanssa. Edellä mainittuun mahdollisuuteen tarttuu vuosi vuodelta yhä harvalukuisempi joukko oppilaita. Valitettavasti em. on merkinnyt huomattavasti tavanomaista vähäisempää mahdollisuutta toteuttaa valinnaisuutta Oulujoen koululla. Koululta puuttuvat valinnaisuuden toteuttamiseen vaadittavat erityisluokkatilat. Esimerkiksi käsitöiden opiskelu on lähes mahdotonta koulun tiloissa.

KATSAUS TULEVAAN

Oulujoen koulun yhtenä merkittävänä tavoitteena on yhä edelleen lisätä yhteistyötä Muhoksen yläkoulun kanssa, jotta Oulujoen koulun oppilaat voivat hyötyä entistä enemmän yläkoulun opetuksesta. Vastaavasti yläkoulu voisi hyötyä Oulujoen koulun erityisosaamisesta. Suurimman

haasteen toiminnalle Oulujoen perhekodin tiloissa muodostavat oppilasmäärän ennakointiin liittyvät haasteet ja oppilaiden opiskelukunnan selkeä heikkeneminen vuosien saatossa sekä oppilaiden erittäin runsaat koulupoissaolot. Oppilaiden opiskeluun liittyvät haasteet ovat kasvaneet ajan myötä, joten Oulujoen koulu osalta on erittäin tärkeää oikea tukitoimien mitoitus mm. koulunkäynninohjaajien kohdalla.

Perhekoti teki koulun tiloihin merkittävän remontin kesän 2024 aikana. Koulutilojen kokonaispinta-ala pieneni remontin myötä, mutta aiempaa parempi väliseinien sijoittelu ja uusien jakotilojen muodostaminen paransivat huomattavasti tilojen toiminallisuutta ja turvallisuutta. Lisäksi tilat ovat huomattavasti viihtyisämmät kuin ennen remonttia. Viihtyisyyden puolestaan soisi parantavan oppilaiden opiskelumotivaatiota tulevina vuosina.

Oppilaat tarvitsevat yhä enemmän yksilöllistä tukea oppimiseensa. Yksilöllisempi tuki puolestaan edellyttää suurempaa henkilökuntaa. On tärkeä tiedostaa, että useimmilla oppilaista on ollut jo ennen perhekodille sijoittamista erittäin yksilöllisiä opetusjärjestelyjä, kuten erittäin lyhyitä koulupäiviä.

Muutaman viimeisen vuoden aikana opintoihin liittyväksi haasteeksi Oulujoen koulun toiminnassa on noussut perhekodille sijoitettujen nuorten runsaat koulupoissaolot. Em. haastetta on pyritty pienentämään kasvavalla yhteistyöllä nuoria sijoittaneiden kuntien sosiaalityöntekijöiden kanssa. Perhekodilla ei nyky-lainsäädännön perusteella ole kovin tehokkaita keinoja puuttua nuorten poissaoloihin. Koulun edustajana toivoisinkin, että lainsäädäntöä kehitettäisiin näiden puuttumiskeinojen osalta.

Henkilöstön rekrytointi Oulujoen koululle on osoittautunut todella haastavaksi tehtävänkuvan vaativuuden ja sijoitusyksikön varsin syrjäisen sijainnin vuoksi. Tällä hetkellä on selkeästi havaittavissa, että osaavan ja riittävän henkilöstön rekrytointi tuottaa yhä suurempaa haastetta. Erityisen haavoittuva koulu tilanne on silloin, kun toinen opettajista on syystä tai toisesta poissa koulusta. Sijaisten saaminen Oulujoen koululle on osoittautunut erittäin vaativaksi, jopa lähes mahdottomaksi tehtäväksi. Em. haasteeseen voidaan vastata palkkausta kehittämällä ja tekemällä koko lukuvuoden mittaiset (1.8.–31.7.) virkamääräykset muille kuin vakituisille opettajille. Palkkauksen osalta kunta onkin suunnannut koulun opettajille ns. työn vaativuuteen perustuvaa lisäkorvausta. Tässä kohtaa on lähes pakko muistuttaa, että kotikuntakorvaustulot ja kuntalaskutus kattavat Muhoksen kunnalle mahdollisesti koituvat henkilöstöön liittyvät lisäkustannukset.

Myönteisenä seikkana vuoden 2024 rekrytointien osalta voidaan todeta, että vuosien jälkeen koululla aloitti vakituisessa virassa muodollisesti pätevä erityisluokanopettaja. Em. toi pitkään kaivattua jatkuvuutta koulun toimintaa ja avaa uusia mahdollisuuksia kehittää koulua.